

PSALMI 37 PEŠER (4QpPs37)

Tööversioon, viimane uuendus 27.10.2022

Tõlkinud Kristiina Kärbo.¹ Piiblisalmide tõlge on esitatud jutumärkide vahel ning on valminud koostöös Urmas Nõmmikuga. Tõlke aluseks on heebrea käsikiri 4Q171 F. García Martínez ja E. J. C. Tigchelaar, *The Dead Sea Scrolls Study Edition*. Volume 1. Leiden, Grand Rapids, 2000, 342–348, järgi ning seda on vajadusel võrreldud ja kohandatud E. Tov, *The Dead Sea Scrolls Electronic Library*. Revised edition, Leiden, Boston, 2006, teksti põhjal. Viited psalmi salminumbritele on tõstetud väikses kirjas ning on tõlkija lisatud.

Ümarsulud (.) tähistavad mõttelisi täiendusi, nurksulud [.] lähtetekstile lisatud sõnu või märkusi, nurksulgudes araabia numbrid [#] tähistavad käsikirja tulpade ja ridade numbreid. Pärinimedele kirjaviis järgib „Heebrea keele transkriptsiooni soovituslikke reegleid eesti keeleruumi jaoks“, ilmunud teose *Mišnatraktaat „Sabat“* (Šabbat). Piibel kontekstis, 2. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2015, lisana (lk 140–148), vt ka <https://usuteaduskond.ut.ee/et/sisu/juhendid-ja-avalduste-vormid>. Tagasiside sarja peatoimetajale urmas.nommik@ut.ee.

Psalmi 37 pešer

[1,20] [^{Ps 37,6} „Ta laseb tõusta su õiguse nagu valguse ja su õigluse nagu] keskpäeva.“ [21] [Selle seletus: viletsate kogukonna kohta, kes tahavad vabatahtlikult teha Jumala] tahet. [22] [*mitu sõna puudu*] Need, kes petavad, valivad [23] [*(mitu sõna puudu)* Need, kes] armastavad pikki juukseid ja eksimisi [24] [*paar sõna puudu*] kurjus, mis on Ef[ra]imi käes. [Tühik.]

[25] [^{Ps 37,7} „Vaiki JHVH] ees [ja] oota teda; ja ära ärritu sellest, kelle tee õnnestub, ega mehest, [26] [kes teeb] omi plaane.“ [Selle seletus]: Valede mehe kohta, kes eksitab paljusid [27] valeütlustega, sest nad valisid tühisused ja ei kuula[nud] teadmise tõlgendajat. Sellepärast [2,1] nad hukuvad mõõgas ja näljas ja katkus.

^{Ps 37,8–9a} „Jäta viha ja hülga raev, [2] ära ärritu, jah, kui ka tehtaks kurja! Sest kurjad lõigatakse ära.“ Selle seletus: kõigi kohta, kes lähtuvad [3] Seadusest, kes ei keeldu ära pöördumast kurjast; sest kõik, kes mässavad pöördumise vastu [4] oma pattudest, lõigatakse ära.

^{Ps 37,9b} „Aga JHVH-le lootjad, nemad pärivad maa.“ Selle seletus: [5] „nemad“ on Tema väljavalitute kogukond, Tema tahte täideviijad.

^{Ps 37,10a} „Veel pisut, ja jumalatut ei ole enam“.

[6] [*Tühi rida.*]

[7] [^{Ps 37,10b} „Ma vaatan tema aset, aga teda pole enam.“ Selle seletus: kogu kurjuse kohta neljakümne [8] aasta lõppedes, sest nad lõpetatakse ja kogu maal ei leidu kedagi [ku]rja.

[9] [^{Ps 37,11} „Ent alandlikud pärivad maa ja neil on rõõm täiest rahust.“ Selle seletus: [10] viletsate kogukonna kohta, kes peavad vastu alanduse aja ja päästetakse kõikidest Beliá’ali [11]

¹ © Kristiina Kärbo, 2022.

lõksudest. Ja pärast on neil rõõm, kõi[gil, kes päriivad maa], ja lähevad paksuks kõigest lihale [12] naudita[vast.] [*ülejäänud rida tahtlikult tühi*]

[13] ^{Ps 37,12–13} „Jumalatu plaanib halba õigele ja kiristab [hambaid tema peale]. JHV[H] naerab ta välja, sest ta näeb, [14] et tema päev tuleb.“ Selle seletus: lepingu julmade kohta, kes on Jehudá kijas, kes [15] plaanivad hävitada Seaduse täitjad, kes on koguduse nõukogus. Aga Jumal ei jäta neid [16] nende kätte.

^{Ps 37,14–15} „Jumalatud paljastavad mõõga ja vinnastavad oma ammu, et kukutada viletsat ja vaest, [17] et tappa õigel teel olijad; kuid nende mõök läheb nende endi südamesse ja nende ammu murtakse.“ [18] Selle seletus: Efrajimi ja Menašé jumaladute kohta, kes püüavad sirutada kätt [19] Preestri vastu ja tema nõukoja meeste vastu järeleproovimise ajal, mis tuleb nende peale. Ja Jumal lunastab nad [20] nende käest. Ja pärast, nõnda antakse nad paganrahvaste julmade kätte kohtumõistmiseks.

[21] [*Tühi rida.*]

[22] ^{Ps 37,16} „Õigele on pisku parem paljude jumalatu[te] varandusest.“ [Selle seletus: kõikide] [23] Seaduse täideviijate kohta, kes ei [mitu sõna hävinud] [24] kurjusele.

^{Ps 37,17} „Sest [jumaladute] käsivarr[ed murtakse, aga õigeid toetab] [25] JH[VH].“ [*Edasi hävinud.*]

[26] [tema] tahe [*ülejäänud hävinud.*]

[27] ^{Ps 37,19a} „Nad [ei] jää häbisse [kurjal ajal.“ Selle seletus (*pool rida hävinud*) [3,1] Need, kes on tagasi tulnud kõrbest, kes elavad tuhat põlve pääs[t]mises, ja neile kuulub kogu Adámi pärand [2] ja nende seemnele igavesti.

^{Ps 37,19b–20a} „Ja nälja päevil saab nende [köht täis]; jah, jumalatud hukuvad.“ [3] Selle seletus: Ta jätab nad ellu näljas ja a[lan]duse määratud ajal, kui paljud [4] hukuvad näljas ja katkus; kõik, kes ei lahku[nud sealt], olemaks koos [5] tema valitu kogukonnaga.

[5a] ^{Ps 37,20b} „Ja kes armastavad Jhv[h]-t, on nagu (...?) ilu.“ [Selle] seletus: [5] kes on pealikud ja valitsejad [kogu kogukonna üle nagu] lamba[karjased] [6] lammaste üle oma karjade keskel. [Tühik.]

[7] ^{Ps 37,20b} „Nad haihtuvad nagu suits kõik.“ Seletus: kur[ju]se valitsejate kohta, kes rõhuvad Tema püha rahvast; [8] kes haihtuvad nagu suits, mis kao[b tuul]es.

^{Ps 37,21–22} „Jumalatu võtab laenu ega tasu, [9] ent õige on armuline ja annab; jah, [Tema] õnnistatud päriivad maa ja Tema neetud hävitatakse“. [10] Selle seletus: viletsate kogukonna kohta, ke[lle pärand]osaks saab kogu [*paar sõna pole loetavad*]. [11] Nad päriivad Jisra[’éli] kõrge mäe ja nad on rõõmsad tema pühal [mäe]l; ja tema [poolt neetud] [12] lõigatakse ära. Nemand on le[pingu] julmad, Jisra[’éli] [ku]rjad, kes lõigatakse ja kaotatakse [13] igaveseks. [*Ülejäänud rida tühi.*]

[14] ^{Ps 37,23–24} „JHV[H-lt on mehe sammud], Ta kinnitab [teda ja] ta [te]e on Talle meele järgi; kui ta lan[ge]b, [ei] kuku ta, [15] sest J[HVH] toetab ta kätt“. Selle seletus: Preestri, Õig[luse] õpetaja kohta, [kelle] [16] Jumal [va]llis tõusma, s[est] Ta seadis ta asutama endale kogukonda [*mõned sõnad hävinud*] [17] ja tasandas tema tee tõeks.

^{Ps 37,25–26} „Ma olin noor] ja sain vanaks, ent ma ei ole [näinud õiget] [18] maha jäetuna ega ta järglasi leiba anumas. [Kõik päevad] on ta armuline ja laenab välja ja ta sugu [on õnnistuseks.“ Selle seletus:] [19] sõna [Õigluse Õp]etaja kohta, [kes (*ülejäänud rida hävinud*)] [20] ja [*rida hävinud.*]

[21–26] [*Hävinud read.*]

[27] [*Rea algus hävinud.*]

Ps 37,28 „Sest JHVH armastab [4,1] õiglu[st ega jäta maha oma vagasid]; neid hoitakse igav[esti], aga ju[malatute] sugu [hävitatakse.“ Selle seletus:] Need on [lepingu] julmad, [2] [kes (*mitu sõna hävinud*)] Seadus.

Ps 37,29 „Õige[d pärivad maa ja elavad] seal põliselt.“ [3] Selle seletus: [(*mitu sõna hävinud*)] Nad pärivad maa] tuhandest [põlvest.]

Ps 37,30–31 „Õige suu kõneleb ta]rkust ja tema keel räägib [4] [õigust; tema Jumala Seadus on tema südames, tema sammud ei vangu.“ Selle seletus: (*sõna puudu*) tões, mis räägib [5] [õiglusest (*pool rida hävinud*)] neile teada antud. [Tühik.]

[6] [*Terve või pool rida tühi.*]

[7] Ps 37,32–33 „Jumalatu varitseb õiget ja kavatseb teda [surmata. JH]VH [aga ei jäta teda tema kätte ega] lase teda [s]üüdi mõista kohtus.“ [8] Selle seletus: Õela [pree]stri kohta, kes va[ritseb] Õigl[use õpeta]jat [ja üritab] teda surmata [*sõna puudu*] ja Seadusest, [9] mille ta saatis talle. Ja Jumal ei jäta [teda maha] ega [lase teda süüdi mõista] kohtus. Ja [Jumal] maksab ta[lle] (Õelale preestrile) tema tasu, andes ta [10] paganrahvaste julmade kätte, et nad saaksid talle teha [*sõna puudu*].

Ps 37,34 „Oota J]HVH-t ja järgi tema teed, siis ta ülendab sind, et sa päriksid [11] maa; sa näed, et jumalatud hävita[takse]“ Selle seletus: viletsate kogukonna kohta, kes näevad kohtumõistmist kurja üle ja tema valitud rahvas [12] rõõmustab tõe pärandi üle [*sõna või paar puudu, pool rida tahtlikult tühi*].

[13] Ps 37,35–36 „Ma nä[gin] vägivaldset jumalatat laiuta[mas nagu haljendav puu, siis] ma möödusin tema [asuko]hast, ja vaa[ta, teda poln]ud enam; ja ma ot[sisin teda], ent teda polnud [14] [leida.“ Selle seletus:] Valede mehe kohta, [kes (*paar sõna hävinud*)] Jumala väljavalituid ja nad püüdsid peatada [15]. [*Pool rida hävinud*], et viia täide [*sõna puudu*] kohtumõistmine [*sõna puudu*], visates käest (?) [16] [*paar sõna hävinud*].

Ps 37,37 „Pane tähele täiuslikku ja näe] ausameelset, [sest lõ]pu[ks] tuleb [sellisele me]hele rahu.“ Selle seletus: [17] [*sõna puudu*] kohta [*pool rida keskelt hävinud*] rah[u].

Ps 37,38 „Ent üleastujad [18] kaotatakse üheskoos ja ju[malatute] tule[vik lõigatakse ära.“ Selle seletus: (*paar sõna puudu*), kes] hävivad ja kes lõigatakse ära [19] kogunenud koguduse seast.

Ps 37,39–40 „Ja [õigete] pä[äste] tuleb JHVH-lt, nende kaitse kitsikuse ajal; JHVH aitab neid] [20] ja vabastab nad, ta päästab nad jumalatute käest [ning annab neile abi; sest nad otsivad pelku ta juures.“ Selle seletus: (*pool rida hävinud*)] [21] päästab neid Jumal ja [a]itab nad välja jum[alatute käest (*mõned sõnad puudu*)].

[*Tühi rida, järgneb Ps 45 kommentaar.*]